

Igmanski marš na Učku (14.06.2008)

Teško opisivu avanturu ovogodišnjeg izdanja brdske trke «Lovran-Učka» pokušat ću prikazati kao sportsko natjecanje, mada to na zadnjem dijelu oko vrha Vojak većini trkača nije tako izgledalo pošto su sportske ambicije naglo pale na ljestvici prioriteta u naletu ambicioznog opstanka borbe za goli život. Presurovi vremenski uvjeti u posljednjih pola sata utrke vjerojatno će svim učesnicima ostati kao (nadajmo se) neponovljivo životno iskustvo nulte kategorije.

Tjedan dana uoči trke, gledajući 7-dnevnu vremensku prognozu na kojoj se moglo naslutiti vrlo loše vrijeme, razmišljao sam o promjeni termina, čak se i savjetovao sa profesionalnim sinoptičarima i na kraju ostao pri prvobitnom datumu, pošto je na većini elemenata vezanih uz trku (majice, plakete, medalje) već otisnut termin 14. lipnja. Tijekom tjedna prognoza se popravljala iz dana u dan i izgledalo je da će sve ipak proći bez većih problema. Ali avaj!

Na dan trke je puhнула neugodna bura praćena laganom kišicom, i to je bilo na obali mora. Sam bog je znao kakvi su uvjeti bili 1400 metara više na Učki, koja se nije dala niti naslutiti jer su se oblaci nadvili proketo nisko.

No, aj'mo o trci. Prijavilo se 67 učesnika, što je dvije trećine od očekivanog broja od 100 ljudi, ali još uvijek puno više nego što se pretpostavljalo tog jutra. Njih 12 je otpalo na juniorsku trku do Lovranske drage, koja nije tako visoko i do tamo su uvjeti bili unutar granica podnošljivosti, ali preostali će imati o čemu pričati do kraja života. Startalo se sa jednog od dva glavna lovranska trga, s onog na obali. Kolona ispred i iza koje su se vozili vatrogasci (mada je požar bilo zadnje što se moglo desiti tog dana) odmigoljila je nešto manje od 3 kilometra u smjeru Medveje, trčeći po ravnoj asfaltiranoj cesti uz obalu. U Medveji su ušli u istoimeni autokamp kroz koji su se promovali sljedećih 500 metara, na očigled zabezegnutih turista koji su plašljivo virili iz svojih kamp prikolica ne vjerujući očima, dobivši definitivnu potvrdu da se «u Hrvatskoj svašta dešava i da ih ništa ne iznenađuje». Nakon kampa slijedi opaki planinarski uspon od 1400 metara na relativno kratkoj stazi (za tu visinu) od kojih 10-ak kilometara, što uzrokuje strmi nagib s kojim se u Hrvatskoj može mjeriti samo onaj iz Makarske do vrha Biokova. No, ljepota krajolika oko Lovranske Drage i pogledi koji pucaju na Kvarner su najveća nagrada trkačima koji se odluče za ovu avanturu planinskog trčanja. Nažalost, ove godine ništa od toga nisu mogli konzumirati jer su imali preča posla oko pukog preživljavanja.

Veliki majstor ovog sporta Ivica Škopac je nakon prošlotjednih 11, ove subote najbliže takmace ostavio 7 minuta, pa se njegova ukupna prednost pred ostalima u prve 4 trke planinskog kalendara popela na 22 minute, što zorno ocrtava razliku u (barem jednoj) klasi spram ostalih. Nažalost, prošlogodišnji rekord staze slovenskog

svojevremeno svjetskog juniorskog prvaka Mitje Kosovelja falija je za samo 3 sekunde. Drugi se kule na Vojaku dočepao Lovelos Slovinac, ugodno ali ne i pretjerano iznenađenje, jer je riječ o izrazitom specijalisti za planinsko trčanje. Treće mjesto za Marina Koceića, koji je u sve 4 ovogodišnje trke bio plasiran u prvih 4, pa je nakon Škopca postao trenutno drugo ime planinskog trčanja u Hrvata. Najveće iznenađenje dana priredio je Ante Jović, prošlogodišnji juniorski reprezentativac, od ove godine u svojoj prvoj seniorskoj sezoni. Uglavnom, vrh je vrvio od izrazitih specijalista za uspon, koji bolje šanse za dokazivanje od ove praktički ni nemaju. Ženska tekma je pripala Barbari Belušić, koja također trenutno nema konkurenciju u Hrvatskoj, a s rezultatom 1:29:26 je popravila rekord staze za 3 i pol minute, kojeg je prošle godine postavila aktualna juniorska prvakinja Europe Lucija Krkoč iz Slovenije. Ali i preostale dvije hrvatske reprezentativke (Danijela Černić, Petra Gidak) su otrčale jako dobra vremena pa je sasvim izvjesno da ćemo na predstojećem prvenstvu Europe imati kvalitetan ženski tim.

Na juniorskoj trci do Lovranske Drage pobjeda za blizance Luku i Nikolu Mikulića iz kutinske Moslavine, nova imena na hrvatskoj sceni planinskog trčanja, koje trenira Ivan Desić, svojevremeno trener Dalibora Balgača, hrvatskog rekordera na 5000 metara. Pobjednik Nikola stigao je do cilja za manje od 28 minuta, što je juniorski rekord staze za preko 4 minute! I drugoplasirani mu brat Luka i trećeplasirani Maroje Šošić su također debelo išli ispod rekorda staze, pa s obzirom da će sva trojica ove godine trčati za juniorski tim Hrvatske na EP, izgleda da ćemo u Njemačkoj imati bitno bolju ekipu nego lani. U utrci juniorki prve dvije pozicije za 15-godišnjakinje Ivanu Lukinu i Vlatku Škudar iz Stubice, koje su i produžile do vrha, te se pošteno nasmrzavale.

Trka je ujedno poslužila i kao 4. po redu momčadsko prvenstvo Hrvatske u planinskom trčanju (pitanje je samo koliko je opravdana riječ momčadsko, s obzirom da se odnosi i na ženske ekipe☺). Muški ekipni pobjednik je najmlađi atletski klub u Hrvatskoj – AK Solin iz Splita, a ženski već četvrtu godinu za redom AK Sljeme, ujedno najuspješniji u klupskoj konkurenciji.

Rezultati momčadskog PH:

Muškarci:

1. AK «Solin», Split
2. AK «Sljeme», Zagreb
3. AK «Borik», Bjelovar

Žene:

1. AK «Sljeme», Zagreb
2. AK «Stubica», Donja Stubica
3. AK «Jastreb 99», Jastrebarsko

I dok je na obali Kvarnera bilo (ne)ugodnih 12°C, na vrhu Učke je u vrijeme trke temperatura zraka iznosila 4°C. No, orkanski naleti vjetera i kiše su spuštali osjećaj hladnoće barem za 15 stupnjeva, što znači na barem minus 10, što je bilo gotovo nepodnošljivo samo u atletskom dresu. Horor je dodatno pojačavala gusta magla u koju je zapela Učka, pa je i orijentacija u prostoru bila bitno otežana. Sva sreća da je kula na Vojaku u kojoj je smještena suvenirnica bila otvorena i da je u njoj radila peć pa su se trkači odmah nakon ulaska u cilj (koji za ovu priliku nije bio NA već U kuli) relativno brzo mogli zgrijati i izbjeći podhlađivanje. U par tura su nakon toga preveženi do doma Poklon, gdje ih je čekala suha roba. Pri tome treba pohvaliti starog maratonskog vuka Ivana Stanića koji je odveo nekoliko rundi promrzlih trkača na potezu Vojak – Poklon. Pohvalio bih i Dina Alberinija (Al Cafone), koji je, gotovo ničim izazvan, odradio u šumi sam okrepnu stanicu i čak nakon trke po jednako lošem vremenu otišao pokupiti čaše sa staze!?

Planinsko trčanje ima svoje zvjezdane trenutke ekstremizma, koji se poslije prepričavaju godinama, što će sasvim sigurno biti i s ovogodišnjom Učkom. Slične situacije sam doživio na trkama svjetskog kupa na Grossglockneru i Matterhornu, pa čak i na svjetskom prvenstvu na Aljasci 2003. godine. Sjećam se da je svjetska prvakinja tog dana postala Novozelandska Melissa Moon, koja je prije starta bilo toliko oduševljena činjenicom što će po prvi put u životu trčati po snijegu i na minusima, da je ništa nije moglo spriječiti u pobjedi, iako je pri vrhu gacala u pola metra dubokom snijegu.

Naime, ljudi se razlikuju, između ostalog i po toleranciji na hladnoću (a bogami i po postotku masnog tkiva), i u kritičnim situacijama se ne ponašaju svi jednako. Neki su ove nedjelje utrčavali u kulu na Vojaku doslovno plačući, dok su drugi bili maltene oduševljeni proživljenom avanturom. Primjerice, Ivica Škopac se dugo smijao, čak i vratio na stazu da bi mi pozirao pošto ga nisam ulovio jer je prebrzo izletio iz magle. I to ga, osim rezultata, čini pravim planinskim trkačem!

Za kraj, iskoristio bih upravo ovu priliku da konačno javno skrenem pažnju na jedan, po meni veliki problem naše vanstadionske atletike. Zbog preambicioznosti roditelja, trenera ili klupskih dužnosnika iz sezone u sezonu smo svjedoci preranom preopterećivanju mladih trkača. Klinci i klinceze se u najranijoj dobi, na startu njihovog sportskog života upućuje na predugačke, prestreme, preteške trke, naravno, sve uz pratnju prejakih ili previše treninga za njihovu dob. Čime se preskaču razvojni stupnji, riskira zdravlje i samim time krade iz njihove budućnosti, u rezultatskom i zdravstvenom pogledu. U prenesenom smislu, to izgleda kao da klinci nakon završenog 4. razreda osnovne škole odmah upisuju srednje škole, fakultete, magisterije...

Svojevremeno smo prije kojih 20 godina svjedočili instant popularnosti 13-godišnjeg čuda od djeteta Marijani Letici iz Makarske, koja je prije puberteta šamarala maratone «k'o od šale». Juniorski staž nije dočekala. Prije 2-3 godine je iznimno talentirana 18-godišnja Ana Poljak trčala polumaraton 1:26, a maraton 3:17. Seniorski staž nije dočekala. Hrvoje Cico Habuš je sa 14 godina trčao Čazmu, a sa 18 je otrčao svoje najbolje trke. Danas, 15 godina kasnije, kada bi mu kumulativ, staž i iskustvo trebali maksimalno pospješivati rezultat, trči prosječne trke (ukoliko ih završi), za svoj talent i potencijal.

Primjera ima još, i lista je (pre)dugačka, ovo su samo oni koje sam izdvojio jer su simptomatični. Ne znam koliko još klinaca trebamo prijevremena potrošiti i istjerati iz sporta dok nam ne sjedne? Kao organizator, po napatku svjetske atletske federacije, radim uz glavnu trku uvijek i dodatnu trku za mlađe kategorije, ne zato što mi je ceif, ili zato što si želim dodatno zakomplicirati organizaciju, već da klinci imaju svoje natjecanje na stazama primjerenim za njihovu dob u svojoj dobnoj skupini, kako bi se pravilno razvijali, davali svoje najbolje rezultate u pravo vrijeme, bili zdravi, uživali u atletici i što je najvažnije – ostali u njoj! Zato apeliram stavite svoje osobne i klupske ambicije iza toga... jer su manje vrijedne. Jer ovog puta na Učkoj staza nije bila samo predugačka i prestrma, već i preopasna, rekao bih čak i po život. Jer u onoj magli se moglo lako zalutati u bespućima Učke i ostati podhlađen i nekoliko sati, obučen samo u atletski dres.

I naravno, još jednom čestitke svima onima koji su ove nedjelje prkosili vremenu na Učkoj, uz poziv i želju da se vidimo nagodine po ljepšem vremenu na istoj trci, koja, na svu sreću, ipak neće biti memorijalna. Jer samo 24 sata kasnije, po prekrasnom sunčanom vremenu, s Vojaka se mogla vidjeti i Venecija!

Napisao: Dragan Janković